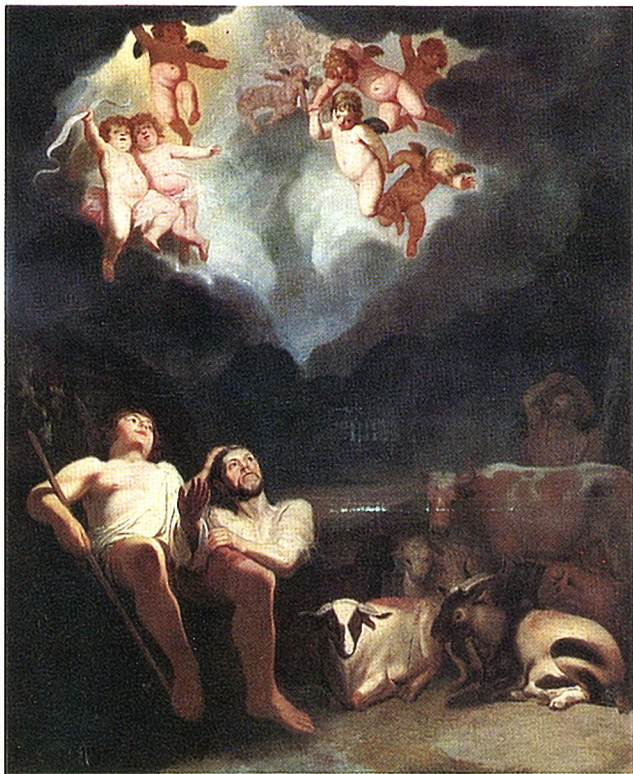

december '70

Het afgebeelde kunstwerk is gedurende de maand december geëxposeerd in de hal van het Centraal Museum, Agnietenstraat 1 (Buslijn 2).

centraal museum | utrecht

agnietenstraat 1
mallebaan 42

abraham willaerts

(ca. 1603-1669)

Verkondiging aan de
Herders, doek, 1643
131,8 x 108,7
sch. cat. 1952 nr. 218

Bij het schoonmaken van deze "Verkondiging aan de Herders" in 1969, kwamen de signatuur en de datering van dit schilderij te voorschijn. Daardoor kon dit werk definitief op naam van Abraham Willaerts geplaatst worden. Voorheen immers werd het vermeld als "school" of "omgeving" van Cornelis van Poelenburgh. Dit werk is afkomstig uit een huis in de Voetiussteeg, waar het vermoedelijk als schoorsteenstuk dienst heeft gedaan, mogelijk in het huis van Poelenburgh, die destijds in deze straat woonde.

Abraham Willaerts werd omstreeks 1603 geboren te Utrecht, waar hij leerling was van zijn vader en van Jan van Bijlert en in 1624 meester werd van het St. Lucasgilde. Nadat hij eveneens in de leer was geweest bij Simon Vouet in Parijs, en ook Italië had bereisd, trok hij in 1637 met graaf Johan Maurits van Nassau naar Brazilië. Abraham Willaerts is vooral als schilder van zee- en strandgezichten bekend. Van zijn hand zijn echter ook een aantal portretten en bijbelse voorstellingen. Tot deze laatste soort behoort de "Verkondiging aan de Herders".

De herders die waken bij hun kudde, zien op naar de hemel, waar in een glans van licht een reeks engelen zweven en hen de blijde boodschap van de geboorte van Christus aankondigen.

Willaerts wist dit schilderij tot een levendig, dynamisch tafereeltje uit te werken, niet alleen door de druk opeengepakte wolken en de beweeglijkheid der engelen, maar ook door de opbouw van het schilderij. Onder de lichtkrans met engelen schikt de kunstenaar ellipsvormig de herders met hun kudde. Merkwaardig is ook de lichtbehandeling: de lichtgloed in de hemel krijgt een afstraling in de twee monumentale herdersfiguren links op de voorgrond, die hierdoor sterk geaccentueerd worden. Op deze wijze wil de kunstenaar het grootse gebeuren in het leven van deze eenvoudige herders weergeven. Meer verwonderd dan verschrikt kijken ze op naar de hemelse lichtgloed en vergeten daarbij hun kudde, die van het gebeuren niets schijnt te merken.

De "Verkondiging aan de Herders" van Abraham Willaerts is een geslaagd werk dank zij een rake typering der figuren, een levendige uitbeelding van het onderwerp, een goed opgebouwde structuur, een intense lichtdonker behandeling en een gedistingeerd gevoel voor kleur.